

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in zaščiteno frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadna dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadna dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan . . . D 120—
polletno . . . 60—
3 mesečno . . . 30—
1 . . . 10—
V inozemstvu: celoletno . . . D 216—
polletno . . . 108—
3 mesečno . . . 54—
1 . . . 18—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazni.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vse v pravem času!

V 177. številki »Slovenskega Naroda« letošnjega leta sem priobčil pod naslovom: »Mi in avstrijsko vprašanje« članek, s katerim sem hotel opozoriti zopet enkrat na Koroško, o kateri se je že delj časa molčalo, obenem pa sprožiti novo misel, bi li ne kazalo morda, da stopimo glede Koroške za Avstrijo v direktni dogovor ter skušamo na podlagi poštenega sporazuma doseči to, kar nam je bilo vsled nesrečnega plebiscita tako krivično odveto. Z ozirom na to zadnje je objavil meni neznan pisec v 205. številki tega lista pod ravno tistim naslovom članek, ki je vsaj meni vrlo simpatičen in ki pravi, da je pisec realen politik in trezen mislec. Samo v enem pogledu je po moji misli krenil na napačen tir, samo eno stvar je po moji sodbi preudaril premalo. V mojem članku pogrša konkretnih predlogov glede novih mej, ki naj bi bile predpogoji za sporazum med obema državama. Skrb, da bi ne nastopil kdo res ob tem času s kakimi takimi predlogi, me sili, da nemudoma reagiram na omenjeni očitke.

Vsakemu takemu predlogu sem se izognil namenoma in izrazil sem se baš v tem pogledu prav nalašč tako na splošno in enostavno razloga, ker je to pri celi stvari najkrajšja točka, ki se je bo lotiti z največjo opreznostjo šele potem, ako se obe stranki načeloma odločita za pogajanja. Lahko zahtevati, težje dobiti! Jako slab diplomat bi bil, oziroma jako slabo uslugo bi napravil naša diplomacija on, ki bi začel v tem momentu javno s kakršno koli diskusijo o tej točki. To bi se reklo že vnaprej izpodkopal tla vsaki nadi na kak uspeh! Zakaj ni dvoma, da bi se takim predlogom takoj odzvali nasprotniki sporazuma in znani sovražniki nemških nacionalistov bi že poskrbel za to, da bi ne prišlo niti do pogajanj.

Vsakega izmed nas dolžnost in pravica je, da pove svoje misli, da opozori na to in ono, kar bi se dalo storiti na korist našega naroda, toda podrobno delo v takih stvareh moramo že prepustiti našim diplomatom. Pred vsem bo treba šele tipati, stezati tako rekoč prste, sondirati razpoloženje v nasprotnem taboru, pripravljati teren ter ga poskušati, kako bi se moglo po raznih ovinkih dospeti do cilja. Mi, ki nam niti splošna konstatacija razmer ni natančneje znana, bi z vsakim takim predlogom samo skvarili delovanje pozitivnih faktorjev. Da je želja nas

vseh, čim največ doseči, je jasno! In kaj obsega oni minimum, pod katerega nikakor ne moremo iti, je tudi vsakemu znano. Čemu torej izpostavljati se nevarnosti, da zanetimo med našim in tujim časopisjem prepir, ki bi nam nikakor ne mogel hasniti. Za to bi bil čas takrat, kadar bi vsa stvar že nekako dozorevala, takrat, ko bi ne bila nobena skrivnost več, da so naši in avstrijski državniki prišli do prepričanja, da je za oba dela res najboljšje, ako se med njima doseže pošten sporazum ter položi tako temelj trajnega medsebojnega prijateljstva. Eden izmed nas v tem pogledu tudi iz tega razloga ne more staviti nikakih striktnih predlogov, ker niti ne ve, kake usluge more izkazati naša diplomacija sosedni državi. Jasno je, da mora biti tak sporazum sklenjen samo na podlagi pravila: »do ut des!« Čim več se lahko nudi od naše, temveč se lahko zahteva od nasprotni strani!

S tem pa še ni rečeno, da ne bi smel kdo po drugi poti uveljaviti svojih nazorov. Naj bi gospod pisec gori omenjenega članka, ki je, kakor nam daje razumeti, predmetno vprašanje temeljito proučeval, skušal s posredovanjem kake osebe, ki je v to poklicana, recimo kakega narodnega poslanca, staviti svoje nasvete na merodajnem mestu. Seveda, če se ne motiva oba on in jaz in niso to morda le prazne sanje, da se bavi naša diplomacija v svojih mislih tudi s Koroško! Nekoliko zaslonbe imajo te naše vsekakor v dejstvu, da se je naš zunanji minister dr. Ninčič na sedanjem zasedanju Zveze narodov tako toplo zavzel za finančno pomoč Avstriji.

Ne morem si misliti, da bi se bil dr. Ninčič zavzemal za finančno pomoč Avstriji iz gole platonske ljubezni in da bi ne bil pri tem prav nič mislil tudi na koristi lastne države. In če ni morda Koroška sedaj še na vrsti, pa pride še lahko! Vsekakor je dr. Ninčič prav srečno porabil priliko, ki se mu je nudila, da našo sosedo prepriča o naši dobri volji in iskreni želji, da živimo z njo v odkritosrčnem prijateljstvu. Jaz za svojo osebo sicer ne verjamem, da je Avstrija res tako potrebna tuje finančne pomoči, kot trdi sama in kot misli menda že ves svet, kakor se tudi nikakor ne bojim, da bi v Nemčiji res prišlo kdaj do bankrota. Kajti da povzročajo dviganje in padanje valute tajne, dobro proračunane mahinacije, o tem ne dvomim. Če

bi Nemčija nič drugega ne imela kot delavno moč tako disciplinirane in od domovinske ljubezni tako prešinjene naroda, kakor je v istini sedemdeset milijonski nemški narod, pa bi bila že dovolj zavarovana pred vsakim finančnim polomom. Tem manj se je bati zanj, ko ima še sto in sto drugih neizčrpnih virov! In Avstrija, da bi bila res tako revna? Ali ne pomenijo njene vodne sile nič? In njeni rudniki in njena dobro razvita industrija? Potem velikansko premoženje, ki je nagromadeno v zasebnih rokah in po katerem bi lahko posegla še v vse večji meri, kot se je morda že zgodilo! Pa umetnine in razne dragocenosti! Ko smo se leta 1920, pred plebiscitom na Koroškem zavzemali za našo stvar ter skušali volilce pridobiti zase, smo jih kajpada opozorili tudi na to, kako breme zadene Avstrijo s tem, da bo morala plačevati vojno odškodnino. A nemško misleče prebivalstvo se je temu samo posmehovalo! Celovski agitatorji so ga bili pripravili prav dobro tudi že na take stvari. Odgovor, ki smo ga dobivali, je bil: »Že Dunaj sam ima, če bi ne bilo nič drugega, toliko umetnin, da plača z njimi lahko vso vojno odškodnino, in sicer ne enkrat, temveč večkrat!« In na to se je dalo težko kaj odvrniti, ker je bilo res! Da se Avstrija zdaj noče domisliti na te umetnine in da tako trdovratno molči o njih, kdo ne bi vedel razloga za to? ... Ne upam, da vse to tudi naš zunanji minister dobro ve in da bo dal v primerem trenutku avstrijski delegaciji tudi razumeti, da ve, ker — s tem njegova pomoč, ki ji jo nudi, samo pridobi na veljavi! —

Gornje moje besede se seveda ne smejo tako razumeti, kakor bi zdaj sploh ne smeli pisati o Koroški. Nasprotno! Noben teden naj bi ne potekel, ne da bi zastavil kdo peresa tako za Koroško kakor za Primorje, že zaradi tega, da nam naši bratje onkraj mej ne omagajo v svojem trpljenju in v svojem muke polnem čakanju na odrešitev. Smatral pa bi za jako veliko taktično napako, ako bi, kakor sem že omenil, začelo naše časopisje v tem trenutku kako podrobno razpravo o novih mejah med našo državo in Avstrijo.

VSI MINISTRI SO POZVANI V BEOGRAD.

— Beograd, 15. septembra. (Izv.) Namestnik ministrskega predsednika, minister notranjih del, Kosta Tihomirovič, je brzojavno pozval vse ministre, naj nemudoma pridejo v Beograd, ker je treba rešiti več važnih vprašanj, ki se tičejo tako notranje kakor zunanje politike.

Indeks.

Dunaj, 2. septembra 1922.

V juniju t. l. je izšel novi avstr. zakon o državnih nameščencih. Pod pritiskom uradniških organizacij — uradniki so grozili s štrajkom — sprejet je bil v ta zakon tudi takozvani indeks, to se pravi, višina uradniške plače odvisi od draginje; če se cene za življenjske potrebščine povišajo, dobe uradniki več, če se znižajo, manj plače. V ministrstvu za socialno politiko izračunava posebna komisija, koliko se cene za življenjske potrebščine vsak mesec povišajo in ustanovi indeks, t. j. procen-te, za katere so se cene od onih minulega meseca povišale.

Ta indeks je bil lep, idealen, dober, dokler se ni praktično uporabljal ali danes je vlada prepričana, da je bil ta zakon popolnoma ponesrečen, da pomenja indeks gospodarsko propast Avstrije.

Kakor hitro se je z zakonom uvedel indeks za državne nameščence, je začelo računati vse z indeksom. Delavci in privatni nameščenci so zahtevali povišanje plač po indeksu, trgovci so začeli povišavati cene blagu po indeksu, meso, moka, kruh, vse se je začelo dražiti z indeksom. Indeks je bil zakonsko uveden, nikdo se ni mogel protiviti zahtevam povišanja mezd po njem. Do julija t. l. so bile razmere še nekako vzdržljive, ali s 1. julijem, ko se je uveljavil indeks, se je začela v cenah anarhija, katere se pogubonosno razvija in katere bo upropastila državo, če se ne zgodi kak čudež. Vse se izgovarja na indeks in povišuje cene. Da bi se indeks zmanjšal, o tem ni govora. V juliju se je še določil indeks za cel mesec, v avgustu se je že govorilo in pisalo, da ga bo treba določiti vsakih 14 dni in odmerjati višino plač vsakih 14 dni. Uradniki, ki so toliko dobrega pričakovali od indeksa, čutili bridko razočaranje, ker jim ni indeks prinesel niti najmanjšega olajšanja. Prejete plače ne zadostujejo več za nakup najpotrebnejših stvari, ker cene tako rastejo, da je indeks, po katerem so bile izračunane plače, popolnoma iluzoren. Uradniki nimajo nič od njega, država pa prvi pri tem v pogin.

Ta bolezen je prišla sedaj tudi že med nas. Rudarji in Sloveniji so dosegli, da se ravna po njih plače po indeksu, isto zahtevajo tudi organizacije državnih uradnikov. Ali če nam je na razvoju in obstanku naše države kaj ležeče, moramo se brati in bolezen z vsemi silami, če ne nam preti isto kakor Avstriji. Vzemimo za vzgled češke zakone, za-

kone države, kateri so priznane najboljše med vsemi, ne pa države, katera leži v gospodarski agoniji. — *an.*

Srbski seljaki na naši severni meji.

Maribor, 14. sept. 1922.

Srbski seljaki so se danes zjutraj ob 6.38 odpeljali v Ljutomer. Vozovi so ostali okrašeni, le zastavice so se odstranile, da ne bi razburjale »Bauernkomande« v Cmurku. V spremstvu se nahajajo g. načelnik kmet. odd. Sancia, vin. instruktor Glaser, inženjer Zidanšek, kmet. svetnik Trampuš, viš. sad. nazd. Gorican, posl. Drofenik in dr. Slovo na mariborskem kolodvoru je bilo prav prisrčno. Srbski gostje so izjavili, da tako iskrenih sprejemov v Sloveniji niti najmanjše niso pričakovali in prav obžalujejo, da niso seboj povabili nekaj srbskih novinarjev, ki bi bili točno opsovali celo njihovo triumfalno pot po Sloveniji.

Obenem so srbski gostje pri odhodu iz Maribora zatrjevali, da so mislili, da so navdušeni sprejeti po Savinjski dolini že presegli vse pričakovanje. Toda njihov sprejem včeraj na Fali, ko so jih prišli Selnčani pozdraviti, posebno pa še popoldanska ljudska veselica v Novakovi gostilni v Rušah, je še prsegla navdušenje v Savinjski dolini. V Rušah so šele izvedeli iz ust duhovnikov (med njimi tudi dr. Medved) ter priprostitih kmetov, da so Ruše že ob vojni slevce kot »mali Beograd«, ki je dal največ žrtev ob izbruhu vojne. Posebno razhod zvečer na kolodvoru, ko jih je spremito vse ljudstvo s požarno brambo itd. na kolodvor, jim ostane trajno v spominu. Poleg veliko solca navdušenja so tu gori ob meji videli tudi nekaj senc — kar velja zlasti za Faldane — ampak te sence so bile preneznatne, da bi bile kolikaj škodovala najjasnejšim utisom v celoti.

NAŠA DRŽAVA IN DOGODKI NA BLIŽNJEM VZTOKU.

— Beograd, 15. septembra. (Izv.) Med Beogradom in Bukarešto se neprestano vrše razgovori, ki se nanašajo na dogodke na bližnjem vztoku. Gre za to, kako stališče naj zavzame naša država v slučaju, ako bolgarske čete v resnici vdró v Trakijo in zavzamó pristanišča Dedeagač. Zdi se, da ta nevarnost v resnici obstoja, ker je Grška že opetovano opozorila na to, da se ob traktatski meji obirajo znatne bolgarske čete. Grška vlada čaka je direktno obvestila ministrskega predsednika Pašicia in ministra zunanjih del, dr. Ninčiča o težkem položaju, v katerem se nahaja momentano Grška.

Josip Kostanjevec:

Prvi nastop občinskega redarja Šimna Kaluže.*

Solnce je pripekalo tistega dne kakor bi šlo za stavo. Strešna opeka na trških hišah odbijala je sopolce, da je težko polegla po ulicah ter pritiskala na pljuča. V daljavi se je videl zrak svinčeno sivkast, mrgolelo je po njem kakor bi plesali tamkaj milijoni drobnih komaj vidnih mrgolincev in mušic. Skeleto je v oči jemalo le vid, izstiskavalo znoj iz vseh znojnic, palilo in žgalo ...

Ulice so bile prazne, izumrle, pred hišami so se semtertja kopale v ozki senci napol gole kokoši, je ležal tu in tam izleknen mršav pes, iz hiše se je šul len, napol zaspan glas. Prav jasno pa so odmevali v tej tišini od nekdaj enakomerni udarci stop, od nasprotni strani ubrano pikapokanje cepcev, vmes so

se mešali iz dvonastropne trške hiše glasovi razglašene glasovirja.

Ob tem povsem neugodnem času stopa Šime Kaluža v svoj novi uniformi po trgu. Visoko je zravnal kakor bi imel kol v hrbtu, levica se mu trdo oklepa sabljinca ročaja, desnica maha ob močnem bedru sem in tja, kakor ni halo pri urli. Trdo odmeva njegove stopinje od ozkega tlaka, pod njimi se vzdigujejo sivobelkasti oblaki gostega prahu. Preobila kapa se ziblje na široki glavi od levega ušesa na desno in od tam zopet na levo, semtertja se povezne nizko na čelo, včasih nenadoma splozne proti tilniku. Nekoliko sitno se zdi Šimnu, da prenaša na svoji pameti takle nemiren čoln, pa vselej mu neprijetnosti takšnih občutkov zabriše spomin na študentove besede o všečnosti velikih obsegov in o glavi, ki je kapl popolnoma primerna. Tako si je treba znati pomagati v težkih časih, tako se z lahkočo prenaša križ, ki si ga človek sam naprti.

Ob vsaki stopinji se dvigne Šimnova samozavest, vsak novi trenotek ga potrdi v veri in ljubezni do samega se-

be. Ne motita ga niti vročina niti znoj, ki se v njem kopa celo gornje telo, ne brizga ga stope in cepci in tudi ne razglašeni glasovir. vse to se da prenesti in preglušiti z lahkoto. Ali nekaj je, kar ga tlačí, kar ga napolnjuje z bridkostjo in mu krade tako težko zaslužen veselje. In ta nekaj je pravzaprav nič. Je pomanjkanje ljudi na ulici, pomanjkanje znancev in prijateljev, velike in male gospode, zlasti pa pomanjkanje katerekoli vrste ženskega spola. Nihče ga ne vidi, nihče ne občuduje, od nikjer se ne čuje beseda priznanja, nobeno žensko srce ne vstrepeče ob pogledu na njegovo uniformo. Ali naj se zadovolji s tem, da tamle začudeno kokodajsa jo kokoši in da ena izmed njih celo pobegne za hišo ob njegovih korakih, ali naj si šteje v čast, da se je dvignil pes pred Kociperjevo hišo in ga prav kmečko obljaj? Oj ne, to je premalo ... kratkomalo za nič.

Ze se začne Šimnova samozavest tajati, nekaj kakor malosrčnost, sicer še tajna in zagrnjena s pajčolanom hinavščine, se dviga iz njegove notranjščine,

in Šime strese z glavo nekam melanholično, malodušno. Pri tem se seveda prej odkrije, da je za vsak slučaj kapa na varnem. Toda tudi v tem trenutku, v tem zadnjem času se zopet nenadoma dvignejo velike Šimnove moralne sile, na uho mu udarijo velevažne študentove besede: »Fajn ste, stric ... silno fajn! ...! To ga podžge, v tem hipu je zopet stari Šime, mož od nog do glave. »Če ste tako neumni, da se nihče ne prikaže danes ob mojem prvem nastopu in me ne pozdravi, kakor se spodobi, pa pustite. Poplačali mi boste to nepozornost z obrestmi.« si misli Šime in se zopet pokrije. Pri tem pogleda kvišku in, o solnce božje, na balkon stopi v tistem mlada Jernejevka in pogleda po ulici. Z roko si sasenči čelo pred solncem in nje velike, začudene oči se vpro naravnost v Šimna. Nje lepi obraz blešči kakor vrtnica v juniju, nje ustna, dvoje zagorelih črešenj, so napol odprta, in Šime čisto jasno čuje, kako ga pozdravljajo: »Fajn si, Šime ... silno fajn!« Šime vstrepeča, bliskoma se vzravna, da je videti za glavo večji, in salutira z vso

dostojnostjo in fineso gardnega častnika. Jernejevka se nasmehne, odzdravi z desnico in izgrabi v sobi. Šime se za hipec zamisli, ko gleda za njo, potem pa pravi samemu sebi: »In če bi koga vabila, če bi moža zastrupila, te ne boš artilal, o Šime, Nikoli!«

In kakor bi bili vsi čakali Jernejevke, da jim pokaže prva pot, se sedaj ob vsakem daljnjem koraku pojavljajo nove osebe, veselo pozdravljajoče Šimna na poti do prve postaje njegove odgovornosti. Kakor nalašč, stopi tisti čas iz svoje prodajalne Zorči, malo pozneje ga srečajo po vrsti skoro vsi tržani iz dolnega konca trga, nato bribovc, a vsa žene in dekleta iz to ali one izostane hiše. Z vsakega obrama čita Šime iskren pozdrav, namenjen prav gotovo njemu samemu. Vsi mu kljubujejo kakor iz onega grla: »Fajn si, Šime ... silno fajn!« In tudi sedaj in pri vsakem posebej se Šime zopet pridruža, da bo pri vseh teh zanihjal vsaj na eno oko, če ne na obe, ako bi se jim pripetilo, da izpodrsnejo nad postavo. »Nobenega ted ne bom pomagal obesiti. Nikoli!« (Dake path.)

* Poglavje iz še nenatisnjene povesti »Gospod Biček in Šime Kaluža«.

Telefonska in brzojavna poročila.

VPRAŠANJE NARODNIH MANJŠIN PRED ZVEZO NARODOV.

— **Zeneva, 14. septembra.** (Izv.) Na dnevnem redu šeste politične komisije Zveze narodov je bilo včeraj tudi vprašanje narodnih manjšin. Francoski delegat Hanotaux je predlagal, naj se Muray-ev predlog odstopi posebnemu redakcijskemu odboru. Izrazil je pri tej priliki mnenje, da ni v javnem interesu, ako se stremenje narodnostnih manjšin po neodvisnosti preveč podpira. Temu mnenju se je pridružil tudi delegat Fischer. Ko je govoril še zastopnik Švice, Motta, je dobil besedo delegat naše kraljevine minister zunanjih del, dr. Moničič. Zmerno, a vendar odločno je kritiziral predlog delegata Južne Afrike Muraya in angleškega delegata lorda Cecila o narodnostnih manjšinah. Ni treba, da bi se pred sabo zrl vedno manjšine, ki jih zatirajo večine. V današnjih demokratičnih razmerah in v demokratičnih državah so skoraj izključno ne velike zlorabe v tem pogledu, mogoči so le posamični slučajji, da se dela kakšni narodnostni manjšini krivica, toda takšni izolirani slučajji se z lahkoto lahko uredijo. Kljub temu se vprašanje narodnostnih manjšin vedno skuša spravljati v ospredje, a to v docela opredeljenem namenu. So države, ki so izgubile gotove teritorije, ki jih žele dobiti nazaj, a eksistirajo tudi manjšine, ki so nezadovoljne zbog tega, ker so pripadle državi, v kateri ima večino druga rasa. Nezadovoljnost teh se izraža v želji, da neprestano ogrožajo notranji mir in da preprečujejo ali vsaj otežavajo konsolidacijo one države, v kateri žive, ker so mnenja, da pridejo laglje k svojem cilju, ako se ne vzpostavi mir. Zato se neprestano pritožujejo in pošiljajo svoje tožbe Zvezi narodov. Dr. Ninčič je povdarjal, da je v tem vprašanju potrebna največja opreznost, ker se sicer lahko borba za pravice narodnostnih manjšin spremeni v borbo proti oni državi, ki ima narodnostne manjšine.

Na dr. Ninčičeva izvajanja je reagiral predlagatelj Muray. V cellem obsegu je priznal zmerno in upravičeno stališče našega delegata in izjavil je, da soglaša z izpovedmi in prvotnega predloga. Kakor jih je nasvetoval delegat dr. Ninčič. Tako spremenjeni predlog vsebuje med drugim odredbo, da morajo narodnostne manjšine biti lojalne napram državi, v kateri žive, na drugi strani pa se je skrepila v predlog tudi točka, katera pravi, naj tudi države, ki niso podpisale pogodbe v varstvo narodnostnih manjšin, dajo svojim narodnostnim manjšinam vse iste pravice, ki jih priznavajo podpisnice pogodbe v varstvo narodnostnih manjšin svojim manjšinam.

POSET KRALJA ALEKSANDRA V LONDONU.

— **Beograd, 15. septembra.** (Izv.) Presbitero producira vest iz Londona, da se mudi kralj Aleksander v Londonu docela inkognito in se ogiblje vseh posetov, ki bi mogli imeti politični značaj. Zato se smatra, da je kralj prišel v London samo v privatne svrhe. Ta vest Presbiteroja pa se v beogradskih krogih tolmači tako, da je kralj odpotoval v London brez vednosti vlade, in da ima kraljevo potovanje v London gotov politični namen — namreč sondirati stališče, ki ga bodo zavzeli vodilni angleški krogi v orijentskem vprašanju.

— **Beograd, 15. septembra.** (Izv.) V političnih in diplomatskih krogih vlada velika nejasnost glede dogodkov na Grškem. Točna orijentacija je nadvse težka, ker bivata v inozemstvu tako ministrski predsednik Pašić, kakor minister zunanjih del, dr. Ninčič. Kakor se zdi, je stališče Anglije prijazno Grški, dočim je Francija bolj na strani Bolgarske. Vse torej kaže, da bo treba tudi v naši zunanji politiki nove orijentacije. Doslej smo se v zunanji politiki naslanjali predvsem na Francosko. Ako se tudi sedaj odločimo za Francijo, bo treba revidirati naše stališče napram Bolgarski, kar pa bo radi neprestanih bolgarskih vpadov na naš teritorij, nadvse težko. Ako pa se odločimo za Anglijo, moramo preorientirati vso našo dosedanje politiko.

GRŠKO-BOLGARSKI SPOPADI V TRAKIJI.

— **Beograd, 15. septembra.** (Izv.) »Tribuna« javlja iz Londona: Sročila je došla iz Carigrada vest, da je pri Neurokopi v Trakiji došlo do krvave borbe med grškimi in bolgarskimi četami. Grki so napadli bolgarske sprednje straže.

NAŠA DRŽAVA NA KONFERENCI O ORIJENTISKEM VPRAŠANJU.

— **Beograd, 15. septembra.** (Izv.) Na konferenco zaveznikov za rešitev vprašanj, tičečih se bližnjega vzhoda, je pozvana tudi naša država.

POVRATEK KRALJA ALEKSANDRA.

— **Beograd, 15. septembra.** (Izv.) Dvorna pisarna je dobila brzojavni ukaz iz Londona, naj do 28. t. m. uredi in pripravi novi kraljevi dvor za kraljevsko rodbino. Iz tega se sklepa, da se vrne kralj v Beograd najkasneje koncem tega meseca.

POMOČNIK MINISTRA ZUNANJIH DEL POTUJE V MARIJANSKE LAZNI.

— **Beograd, 15. septembra.** (Izv.) Pomočnik ministra zunanjih del, Ljuba Nešić, potuje v Marijanske Lazni, da poroča ministrskemu predsedniku Pašiću o notranjem in zunanjem položaju naše države.

NAŠE ZLATO IZ AVSTRIJE.

— **Beograd, 14. sept.** (Izv.) Na Dunaj je odpotovala posebna komisija, obstoječa iz delegatov finančnega ministarstva in Narodne banke, ki ima nalogo, da prevzame 14 milijonov 600.000 zlatih kron iz zakladnice Avstro-ogrske banke. To zlato nam pripade v smislu svoječasne sporazuma med Avstrijo in nasledstvenimi državami.

VELESEJ NA DUNAJU.

— **Dunaj, 15. sept.** (Izv.) Dunajski velesej ni sicer tako obiskan, kakor so želeli, vendar pa je udeležba še precej številna. Zlasti mnogo posetnikov je bilo peti dan po otvoritvi. Večinoma vsi posetniki so inozemci.

TURČIJA ZAHTEVA JEDRENJE IN GROZI Z NAPADOM NA MEZOPOTAMIJO.

— **London, 12. septembra.** (Izv.) Pariški zastopnik angorske vlade, Ferid Bej, se je izrazil napram uredniku »Daily Expressa«, da je edini pogoj za ureditev orijentskega vprašanja to, da angleška vlada prizna pravico Turčije do Jedrenja (Odri-na). Jedrenje se mora brezpogojno vrniti Turčiji. Ako se to zgodi, so Turki pripravljeni razpravljati o internacionalizaciji Dardanel in o drugih mednarodnih vprašanjih. V tem slučaju tudi ne bodo zahtevali, da se jim vrne Mezopotamija. Ako bi pa Anglija nasprotovala, da bi se Jedrenje vrnilo Turčiji, bodo Turki z vso silo napadli Mezopotamijo in jo bodo izrgali iz angleških rok.

OBSEDNO STANJE V CARIGRAU. ANGLEŠKE ČETE ZA CARIGRAD.

— **Nauen, 13. sept.** (Izv.) Radi vedno se ponavljajočih izgovorov in nemirov so komisari zaveznikov vlad proglasili nad Carigradam obsedno stanje. Vse javne manifestacije so prepovedane. Zbiranje ljudi v večjih skupinah je zabranjeno in ob mraku morajo biti zaprta vsa hišna vrata.

— **Pariz, 13. sept.** (Izv.) Iz Malte javljajo, da je dobil parnik »Somali«, ki je bil na poti v Indijo, ukaz, naj se ustavi na Malti ter vkrci en bataljon vojaštva, ki ga naj nemudoma prepelje v Carigrad.

ITALIJA ZA SKLICANJE KONFERENCE V BENETKAH.

— **Rim, 13. sept.** (Izv.) Ministrski svet je imel dolgočasno konferenco, na kateri je razpravljal izključno o dogodkih na bližnjem vzhodu. Minister zunanjih del Schanzer je zahteval, naj Italija obvesti zaveznike o njenem stališču, da nikakor ne kaže beneško konferenco, ki bi se naj pečala z orijentskim vprašanjem, nadalje odlagati. Ta konferenca se naj skliče čim naprej, ker je to v interesu stvari same, kakor tudi zaveznikov. Ministrski svet je docela osvojil Schanzerjevo stališče.

DRŽAVNIKI KI POSELTJO AMERIKO.

— **Pariz, 13. sept.** (Izv.) Clemenceau namerava v kratkem odpotovati v Ameriko, kjer bo priredil več javnih shodov, na katerih bo pojasnil in utemeljil francosko politiko napram Nemčiji.

— **Pariz, 13. sept.** (Izv.) Po semkaj došlih poročilih je naprosil sovjetski komisar za zunanje posle Čičerin ameriško vlado, da mu dovoli prihod v Ameriko. Čičerin hoče stopiti v pogajanje z raznimi ameriški bankami, da bi dovolile sovjetski Rusiji večje posojilo.

VAŽNA SEJA ANGLEŠKEGA MINISTRskega SVETA.

— **London, 14. sept.** (Izv.) Danes je prisel ministrski predsednik Lloyd George v London. Pod njegovim predstvom se vrši važna seja ministrskega sveta, ki se bo izključno bavila z dogodki na bližnjem vzhodu.

Politične vesti.

— **Demokratska stranka in uradništvo.** Načelnstvo JDS za ljubljansko oblast znova povdarja, da je zadovoljujoča ureditev uradniškega vprašanja postala neodložljiva državna potreba. Načelnstvo protestira kar najodločnejše proti zavlačevanju rešitve tega vprašanja in zahteva, da se s takojšnjo rešitvijo službene pragmatike ukine maksimiranje osebnih in draginskih doklad, ki naj se zvišajo tako, da bodo odgovarjale višini današnjih cen življenjskih potrebščin. V kritje teh izdatkov naj se nujno poiščejo novi davčni viri, ki se dajo oživitviti brez motenja gospod. prometa in produkcije. Poviša naj se v to svrhu predvsem trošarina na alkohol, finančni minister pa naj pospeši izdelavo velikega finančnega načrta, ki bo z zadostnim in pravično na vse sloje in pokrajine razdeljenim neposrednim progresivnim davkom mogel osigurati stalno ravnotežje v proračunu. Naše zastopnike v parlamentu pozivljamo, da v dosedaj teh ciljev zastavijo vse sile in jih pooblašamo, da po svoji previdnosti izvajajo konsekvence. Načelnstvo se strinja z energičnimi ukrepi vlade proti draginji in jo poziva, naj z vso odločnostjo vztraja na tej poti.

— **Vprašanje koalicije med demokrati in radikali.** Pravosodni minister dr. Laza Marković se je v razgovoru z urednikom »Preporoda« izrazil o koaliciji radikalne in demokratske stranke med drugim takole: »Ta narodna skupščina je v glavnem izvršila svojo mislo. Uzakonila je ustavo in dala je državni proračun. V zakonu in v ustavi ji je bilo določeno življenje do 28. junija t. l. V takem položaju je naravno, da se razmisli o načrtih za bodoče delovanje. Da-li bo to v pravcu dosedanje koalicije, ali se bo pojavila nova situacija, to je odvisno od razmer in dogodkov v prvi vrsti od pogajanj in sporazuma med radikalno in dem. stranko. Ako bi se ti dve stranki sporazumeli, da nadaljujeta koalicijsko politiko in ako bi ta sporazum upošteval zahteve radikalne stranke, odnosno želje demokratskega kluba, bi se današnja situacija učvrstila v toliko, da bi se izvršila tudi eventualna rekonstrukcija kabineta. Pri tem je treba upoštevati, da radikalni in demokrati tudi združeni danes nimajo v parlamentu absolutne večine. Zato je razumljivo, da se ti dve stranki, ki sta na svojih plečih prinesle ustavo, ne moreta tako lahko razločiti.« Iz te dr. Markovičeve izjave je razvidno, da radikalna stranka za sedaj nima namena izstopiti iz koalicije z demokrati.

— **Zaščita Dardanel in nevtralne cone.** Reuter poroča, da so angleške bojne ladje prispele v Čanak — južna točka Dardanel. Nevtralna cona pri Bosporu je zaznamovana z angleškimi, francoskimi in italijanskimi zastavami. Zavezniki so izjavili angorski vladi, da bodo smatrali eventualno kršenje nevtralne cone za casus belli.

— **Nemiri v Indiji.** Posledica turške zmage nad Grki so veliki nemiri, ki so izbruhnili v Indiji. Po poročilih iz Kalkute je prišlo v zapadni Indiji do spopadov med mohamedanci in kristjani. Angleška vlada vidi v teh nemirih novo politično akcijo za odpad Indije od Angleške. Angleške čete v Indiji so dobile nalogo, zatreti nemire.

— **Jugoslovanski novinarji v Krakovu.** Kot poročajo poljski listi, so jugoslovanski novinarji položili v nedeljo jutraj venec na spomenik Mickiewicza. V imenu sindikatov poljskih novinarjev se je zahvalil jugoslovanskim kolegom za prisrčno manifestacijo redakter Woyczynski. Nato so gostje posetili muzej Matejki, nakar jih je kustos muzeja Szukiewicz sprejel na svojem stanovanju, kjer so na predlog dr. Ivkovića in redaktorja Woyczynskega položili temelj jugoslovansko-poljskega društva v Krakovu. Cilj društva je kulturno zblizanje med Jugoslaveni in Poljaki.

— **Romunski konservativci za protislovanski blok.** »Magyarország« poroča, da so romunski konservativni in sedmograški listi zavzeli v zadnjem času mali antanti sovražno stališče in energično zahtevali zvezo z Italijo. Marghilomanov list »Steagul« izjavlja v eni izmed zadnjih števil, da jo bo Romunska popolnoma zavozila, če ne sklene zveze z Italijo in Madžarsko in ne napravi močnega protislovanskega bloka.

— **Belgija zahteva nemško zlato.** V pogovoru z redakterjem »Intransiganta« je zastopnik Belgije izjavil, da Belgija ne bo dovolila odlašanja nemškega plačila preko določenih za to 6 mesecev. Belgija zahteva, da vložijo Nemčija 100 milijonov zlatih mark v belgijsko banko. Ta vest je silno razburila nemško javnost. Nemški listi izjavljajo odločno, da Nemčija ni v stanju izplačati zahtevane vsote.

— **Nemiri na Grškem.** Po poročilih iz Pariza se nemiri v Grčiji širijo. Kralj Konstantin je zapustil Atene in živi neke na deželi. Grška javnost zahteva, da se vrne Venizelos, ter da se mu izroči moči diktatorja. Zdi se, da nameravajo pristati Venizelosa v slučaju, da se on ne vrne, proglasiti republiko.

Gospodarstvo.

AGRARNA REFORMA.

Op. ur. V jesenskem zasedanju naše skupščine pride tudi agrarno vprašanje v že zelo potrebno razmatranje in rešenje. Menimo tedaj, da ustrežemo širšemu občinstvu, ako pred parlamentarno diskusijo priobčimo seveda brez vsakega preudika stvarno agrarno razpravo odličnega strokovnjaka.

L

Agrarna reforma je tipična prikazen povojne dobe. V pravniških krogih, ki motijo pojave raz izvenstrankarsko stališče, je brezdomno vzbudila tehtno začudenje. Vsi oni državni ukrepi, ki segajo v premoženjske pravice, so pač sami po sebi silno sumljivi in opasni. Normalnemu pojmovanju je najvišja naloga vsake države ščititi osebo in premoženje svojih državljanov in zaščititi samovoljno poseganje v te pravice. Le tako se vzbuja zaupanje in ljubezen do domovine.

Najvažnejša pravica vsakega kulturnega človeka državljana je pravica do zaščite pravičnim potom pridobljene lastnine. O tej v človeški naravi utemeljeni pravici ni potrebno razpravljati. Smoter državne uprave mora biti blagostanje njenih državljanov, ki se mora ustvarjati in vzdrževati.

Agrarna reforma z dosedanjimi, v enomer se menjajočimi naredbami in uredbami, je napravila že mnogo poti. Ali pa se je državna uprava že kaj približala gori navedenim ciljem?

V naši državi se danes največ toži čez skokoma naraščajočo draginjo življenjskih potrebščin. S to draginjo so združene vedno rastoče zahteve za državo. Ker je v državi mnogo več konsumentov nego producentov, občutila bode slabe posledice večina prebivalstva.

Samohranitveni nagon sili človeka preživeti od ure do ure rastoče prehranske troške na ljubljeno bližnjega. Kdor tega ne zmore, se pač pogreza. In tako raste vsak dan število zelo zgornjih nezadovoljencev. Človeška iznajdljivost v iskanju sredstev zoper draginjo življenjskih potrebščin je izčrpana.

Vsa nasvetovana sredstva so se do zdaj izjalovila, ker pač obstoja na strani prehrane le eno sredstvo, ki pa se ne uporablja, in to je: dviganje ponudbe kot posledica povečane produkcije, seveda v zvezi z ukrepi take carinske politike, ki ne dopušča neprestanega izvoza. Da vsprhi izvoza cene doma ne padajo, to razume dandanes vsakdo.

Najmoralnejša vseh dosedanjih vojsk je vsepovsod oškodovala produkcijo. Danes morajo zmagovalci in premaganci v prvi vrsti skrbeti, da dvignejo svojo poljoopravno produkcijo. Zmagovalci, h katerim se more prištevati tudi naša država, morejo izvesti navedeno nalogo tem lažje, ker prejemajo tudi vojno odškodnino. Zlasti pa velja to za našo agrarno državo, ki ima polno naravnih zakladov in kateri po mirovnih pogodbah vrhu tega pripadajo najrodovitnejši deli Srednje Evrope.

Da bi se z razkosavanjem velikih v svojih delih se podpirajočih, pod enotnim vodstvom stoječih kompleksov mogla dvigniti produkcija, doslej ni trdil niti najstrastnejši zagovornik agrarne reforme. Pač pa se more dvigniti produkcija s poboljšanjem zemlje, s tehniško izpopolnjenim obratom, strokovno sposobnostjo, z gmočnimi sredstvi in zlasti s podjetniškim duhom in razumnega kmetovalca. Le veliki kompleksi omogočijo kulturo v globino s paroplugom, ki omogoča vse boljše, zlasti pa sigurnejše donose nego nijsko oranje malega kmetkega zemljišča. Mali kmetovalec se more posluževati kulture v globino ali globokega oranja s svojo navadno uprego in orodjem in si pri današnjih visokih cenah tudi ne more nabavljati umetnih gnojil. Po teoriji pravilno nasvetovani nadomestek skupnega združnega obdelovanja je v praksi že v mirni predvojni dobi zadato zaostal za pričakovanimi skromnimi uspehi. Statistika gospodarsko naprednih dežel dokazuje, kako je vsled med vojsko nemogoče nabave umetnih gnojil zaostala produkcija do polovice na najbolj obdelanih kompleksih. — In to vojno stanje se hoče z razkosavanjem obdržati in nadaljevati! — Kam pridemo z našo živinorejo, s tem našim glavnim virom dohodkov naše po naravi bogato obdarene dežele, če naj vsled razkosavanja izgine vsaka večja plemenska čreda in z njo vsaka možnost dvigniti kakovost živine? Kam zaidemo z našo konjerejo, če se razpode priznane stoletja stare kobilarne? Da strokovnjaško v teoriji in praksi izobražen, vstrajen vodja vsekar bolje ume in zna ravnati v konjereji nego najpridnejši in marljivojši mali kmet, je ravno tako res, kakor si le zdatni kapital more pridobiti uspehe in pridobitne znanosti, nanašajoča se na

povzdigo produkcije. — Vsaka država, ki hoče na primer dvigniti prekmorsko kolonizacijo za kasnejše ugodnejše eksportne zveze, mora podpirati le gmočno zmogljivega, v intenzivnih trgovskih obratih izvežbanega izseljenca, ne pa majhnega človeka. To pa ne morda s stališča protekcije ali vsled pomankanja socialnega čuta, ne, marveč ker ve, da se more le v večjih racionalno vodenih obratih gospodarsko uspešneje delati za omogočenje kasnejšega importa v novi deželi izseljenca.

Če torej država z razkosavanjem zavre vse udobnosti enotnega velikega dela, ne greši le proti potrebnemu povzvišanju agrarne produkcije izza predvojnne dobe, ampak ona potisne zelo potrebno produkcijo pod predvojno dobo in stopnjo. Boda in draginja v škodo konsumentu, v prvi vrsti v škodo delavskim slojem, se morajo tudi avtomatično poostriti.

Z nobenim sredstvom se ne more ogramni val draginje zadrževati in zaježiti, nego edino le z izdatnim povzvišanjem produkcije v obče.

(Dalje prih.)

— **g Izvoz iz naše države v 1. polletju 1922.** Statistični oddelek ministarstva trgovine in industrije je zaključil statistiko izvoza iz naše države za prvo polovico 1922. Izvažal se je v prvi vrsti žito, sir, jajca, živina, mesni izdelki, vino, predivo, fižol, moka, koruza in žito. Skupna vrednost izvoza v 1. polletju 1922 znaša 1.631.483.555 D.

— **g Dobava ovsa.** V intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 27. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne pismena oферtalna licitacija glede dobave 1.500.000 kg ovsa za garnizije Ljubljana, Celje in Maribor. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g Oddaja zgradbe hidroelektrične centrale.** Dne 30. septembra t. l. ob 11. uri dopoldne se bo vršila pri kr. kotarski oblasti v Jastrebarskem oферtalna licitacija glede zgradbe hidroelektrične centrale. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g Povišanje cen v parobrodarskem prometu.** Od 10. t. m. dalje povišala sta Prvo dunavsko parobrodarsko društvo in Brodarski sindikat cene za potniški prevoz na ekspresnih brodovih za 50% v notranjem prometu in za promet v inozemstvu za 30% dosedanje tarife.

— **g Tržaški semenj** je podaljšan do 24. t. m.

— **g Podaljšanje obrtne razstave v Mariboru.** Vsled škode, ki jo je razstava trpela radi dosedanjega deževja in ker se vnanji obiskovalci ravno radi tega niso mogli udeležiti razstave, je razstavni odbor sklenil, razstavo podaljšati do 24. septembra. Vpoštevajo se je tudi šole, ki bodo zdaj imele priložnost, korporativno posetiti razstavo proti izdatno znižani vstopnini. Zato se priporoča, da si šolska vodstva pravočasno preskrbe vstopnice v razstavni pisarni.

— **Razstava sadja.** Od mnogih strani mariborskega okrožja se izraža želja, naj bi se podaljšanje obrtne razstave v Mariboru uporabilo tudi za razstavo sadja, eventualno tudi grozdja, vsaj za mariborsko oklico.

— **Trg s surovimi kožami in usnjem.** Mnogo se vprašuje od strani tovarnarjev in strojarjev po surovih kožah, posebno težjih, ki zelo primanjkujejo. Dokler bo trajal izvoz teh v taki meri kot danes, se bo občutilo znatno pomanjkanje za domačo usnarsko industrijo. V preteklem tednu so se plačevale lahke goveje kože po K 85—90 srednje težke K 90—95, prav težke K 100—105, in telečje kože 100—110 K za kg. Vprašanje po usnju vseh vrst; podplatov, gornjega usnja, posebno težkih močnih podplatov, je silno živahno. Zadnji so zelo iskani ter jih v največji meri primanjkuje. Cene usnja so se precej stabilizirale in notirajo danes: Podplati vache K 330—350 za kg, kruponi lahki K 480 za kg, kruponi težki 500—510 za kg, notranji K 300—320 za kg, aferni K 200—210 za kg, vratovi 220—230 za kg, črni gladki pitlingi in kipsi K 500—520 za kg, črne gladke telečine K 550—600 za kg, ruļave kravine K 540—550 za kg, ruļave telečine K 580—600 za kg, boksteletine K 120—125, boksteletine K 110—115, ševro tuzenski kvadrat 100—110, ševro inozemski kvadrat 120—130. Te cene veljajo pri večjem odjemu in proti takojšnjemu plačilu.

— **Italijanski vzhodno - kolonijalni kongres v Trstu** se je pečal tudi z Jugoslavijo. Važno je, da se je na kongresnem pozorišču pojavil tudi madžarski delegat Lukacs z izjavo, da Ogrska edino od Italije pričakuje svoje odrešenje, kar mu je Italijan Negrelli takoj svitljal z zadržkom, da vse italijanske stranke soglašajo v nameri ščititi madžarske interese. Mi Jugoslaveni poznamo dobro to italijansko ljubezen, ki naj se po mnenju teh vzhodno-kolonijalnih kongresnikov oklene oslabilne Madžarske. Kdo bi pri tem gospodarstvo - političnem obijemanju kaj kmalu začel zdihovati, to vprašanje prepuščamo usodi tega najnovjšega italijanskega ljubikanja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1922.

— **Stoletnica utemeljitelj slovankega Sokolstva.** Dne 12. t. m. je poteklo sto let, odkar je bil v Pragi rojen Jindřich Fügner, eden izmed utemeljiteljev slovankega Sokolstva. V časih najhujše reakcije, ko se je zdelo, da so zarotile vse temne sile, da iztrebijo slovanski življenj v Avstriji, sta Fügner in Tyrš ustvarila sokolsko organizacijo, ki je postala tekmo let pravo zatočišče narodne misli in narodnega delovanja. Iz malih začetkov se je Sokolstvo razvilo v močeno organizacijo, ki združuje v sebi vse narodne sile in jih vzgaja v stebre narodne in domovinske misli. Kaj pomenja za narod taka organizacija, je pokazala svetovna vojna, kjer je bilo Sokolstvo tisto, ki je vodilo vso akcijo za končno osvoboditev češkoslovaškega naroda. Smelo lahko trdimo, da si ni mogoče zamisliti velikega dela češkega osvobodjenja, ako bi ne bilo Sokolstvo s svojim smotrenim delom vzgojilo in pripravilo češki narod na ta veliki dan. In med prvimi, ki so pripravljali vstajenje češke države, vzpostavitev češke neodvisnosti, je bil Fügner, zato se s hvaležnostjo spominjamo njega ob njegovi stoletnici tudi Jugoslaveni, ker se zavedamo, da bi brez Sokolstva ne bilo svobodne Češkoslovaške, a prav gotovo tudi ne ujedinjene Jugoslavije. Slava Fügnerjevemu spominu!

— **Ruska gimnazija v Ponovičah pri Litiji.** Pred meseci smo že poročali, da se namerava v gradu Ponovič pri Litiji ustanoviti ruska srednja šola. Ta načrt se je uresničil. Dne 10. septembra so svečano otvorili to prvo rusko srednjo šolo v Sloveniji. Gimnazija je združena z internatom. Preje je bila nameščena v Sarajevu, od koder se je radi pomanjkanja stanovanj preselila v Slovenijo, ker v Bosni ni bilo mogoče organizirati internata. Ruski emigranti so vzeli v najem ves grad in v njem uredili internat za 150 gojencev. Dne 10. septembra je bila imenovana šola. Šola je zasidena 107 mest. Šola je organizirana kot realna gimnazija in jo lahko posejajo otroci obeh spolov. To leto bo štela pet razredov. Pridejan bo en razred za pouk analfabetov. Gimnazija je bila v nedeljo slovesno odprta s službo božjo in s primernim nagovorom. Po cerkveni slavnosti, katere so se udeležili tudi številni gostje iz Ljubljane, so bili udeleženci pogosteni s čajem in pirogi. Zvečer se je vršila gledališka predstava, kateri je sledilo pete ruskih pesmi in narodni ples. Nastopilo je več govornikov, ki so vsi naglašali, da je treba deco vzgojiti v narodnem duhu, jo odvisiti za idejo slovanske vzajemnosti in ji vpeniti v srce ljubav pred vsem do jugoslovenskega naroda. Ki je gostoljubno sprejel v svojo sredo svoje ruske brate. S poukom na gimnaziji se prične 15. t. m. Gimnazijo vodi gospa N. Pačeva s Kaža in prof. V. Levickij.

— **Izjava.** Listi so te dni prinesli neko službeno izjavo ministrstva narodnega zdravja glede naših bolnic. Ker ne stojim z ljubljansko bolnico v nobenem stiku, ne vem v koliko so trditve službene izjave, kar se tiče razmer v bolnici, resnične. Kot bivši član pokrajinskega sanitetnega sveta v Ljubljani pa smatram za svojo dolžnost, da ugotovim, da uradna izjava, ki pravi, da je splošno sanitetni svet v Ljubljani prekoračil svojo zakonito določeno kompetenco, ker se je spuščal v pretes zadev, ki ne spadajo v njegov delokrog in da so zato njegovi člani bili razrešeni svojih dolžnosti, da ta uradna izjava ne odgovarja resnici. Mene ni razrešil mojih dolžnosti minister narodnega zdravja, marveč sem jaz sam, kakor hitro sem zagal za izpremembo v vodstvu zdravstvenega odseka in v vodstvu zdravilišča Topolšice odločil čast sanitetnega svetnika. To mojo ostavko je vzel ministrstvo narodnega zdravja z rešenjem z dne 24. avgusta 1922 št. 29603 na znanje. Z menoj je dalo ostavko še več drugih članov sanitetnega sveta za Slovenijo v Ljubljani. Toliko resnici na lupo! Ljubljana, dne 15. septembra 1922. Dr. A. Šerko.

— **Visoko odlikovanje dobrovoljca.** Kakor poročajo »Učiti. Tovariši« je bil g. Edvard Princič, učitelj v vodstvu v Rožnem dolu pri Novem mestu, odlikovan z redom Belega orla V. vrste. E. Princič je dne 12. oktobra 1918. v solunski ofenzivi proti XI. Mackensenovi armadi kot jugoslov. dobrovoljec svojevoljno prekoračil reko Toplico pod ognjem sovražnih topov in prisilil z maloštevilno jednico sovražnika, da je izrazil Niš.

— **Proslava 60. letnice Sokolove smrti po šolah.** Po odredbi Odseka za prosveto in vere je višji šolski svet ukazal, da se ima dne 24. septembra letošnje proslaviti po vseh šolah v Sloveniji 60. obletnica smrti vladike Antona Martina Slomška s predavanji in petjem.

Kjer pa se prične novo šolsko leto kasneje (oktobra), je za to proslavo po šolah določiti primeren dan v imenovanem mesecu. Prireditve se ima vršiti dopoldne, na kar bo ostali del dneva pouka prost.

— **Napredek v zdravilni obliki.** Kakor izvemo, je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani za svoje članke naročil najobčnejša zdravila, kakor antipirin, ispirin, fenacetin, guajakol, kodein, kofein, morfin, piramidon, talbin, veronal itd., potem antikataralične in odvajalne pastile ter pastile proti angini v obliki komprimiranih tablet. Tablete, ki so se izdelale v Nemčiji, so že avizirane in jih bodo zavarovanci v kratkem dobivali ne le po vseh javnih lekarnah, temveč tudi pri zdravnikih na deželi, ki imajo hišno lekarno. Komprimirane tablete imajo veliko prednost, da so trajno nepokvarljive. Vsakdo ve, kako hitro se razkrojijo posebno zdravila v tekoči obliki in koliko vrednot gre v izgubo, ako na primer bolnik ne porabi vse predpisane mne količine. To je pri komprimiranih tabletah nemogoče. Te obdrže svojo učinkovitost skozi mesece in leta in torej bolniku vedno zopet lahko služijo, kadar se ga loti ista bolezen. To je velike praktične vrednosti posebno pri tako običajni in splošno razširjeni zdravili, kakor so na primer antipirin, aspirin, guajakol itd. Tablete je dobavila znana družba »Triglav«, Dresden, Hamburg, Ljubljana, ki ima zveze z največjimi nemškimi kemičnimi in farmacevtskimi tovarnicami.

— **Dragi Maribor.** Pišejo nam: Tudi, ki prihajajo ob času obrtne razstave v Maribor, so se lahko prepričali, da nekdanji najcenejši Maribor ne »slovi« zaman kot najdražje mesto. Čudijo se, ko slišijo, da imajo mestno gospodarstvo v rokah socialisti, od katerih bi se pač moralo zahtevati, da bi se v prvi vrsti pobrigali za boljšo aprovizacijo mesta, saj imajo kot mestni gospodarji vendar priliko v praksi pokazati svoje teorije v komunalni politiki. Tudi od naše strani se je že opetovano nasvetovalo, naj bi se občinski svet ne pečal toliko z raznimi podrobnostmi, ki jih lahko rešuje tudi mestni svet ali g. župan sam, nego da naj se odloči za specialno javno sejo, v kateri se bo pečal samo z aprovizacijo mesta, ki postaja že taka, da so ljudje primorani misliti na izselitev, dočim se druga mesta interesirajo že za priselitev.

— **Misli ob čitanju novic.** Pred menoj je razgrnjen časopis. Dnevne vesti. Uboj pri Sv. Marjeti, ubijalec ubit, drpi vlom, napad, tatvine, če se v kavarni speli, cela rodbina radi tatvine obsojena itd. itd. To je danes, kot je bilo včeraj, bo jutri in pozjutrišnjem, kot je bilo pretekli teden, to se vleče skoz naše socialno življenje kot veriga, ki nima konca, ne kraja. Ta poročila, žalostna po svoji vsebini, so bolj žalostna pa po svojih posledicah, so našim ljudem deveta briga. Kaj me briga, če je tam neke pri Sv. Marjeti Janez ubil ali oropal Franceta. Res je, da živimo v dobi splošne apatie, ki ima svoje globoke korenine v nedavni preteklosti, vendar pa so stvari, ki bi morale zanimati vsakega posameznika in vse, zanimati pa predvsem državo, ki je poklicana, da uredi socialno življenje svojih državljanov. Če je že nemoralna doba, v kateri živimo vsi in katere vplivu smo več ali manj podvrženi vsi, ubila v ljudeh vsako moralno, vsak smisel kaj je pošteno in kaj ne, če je že izgubilo družabno življenje, kjer žive vsi za enega in eden za vse, vso veljavo, vendar ni treba, da postanemo poleg vsega še rokovnjači. Ti pojavi so rana na telesu našega družabnega življenja, rana na telesu naše države. In ta rana potrebuje resne operacije. Ropariji, tatovi in ubijalcu ne spadajo med ljudi. Proč z njimi! Če so zakoni, ki zabranjujejo poboje, tatvine itd. premili, naj se postre, če je varnostnih organov premalo, naj jih bo več in naj jim država omogoči eksistenco, da bodo lahko vestno vršili svoje dolžnosti. Država mora najti sredstva, da to gnilobo na svojem telesu zatire.

— **Nemški trgovski potniki v Jugoslaviji.** Iz trgovskih krogov nam pišejo: Od strani naših trgovcev dobivamo ogorčena poročila o tem, da preplavljajo v zadnjem času Jugoslavijo nemški potniki vseh strokov in silno velikem številu, kateri zastopajo novo ustanovljene tovarne v Jugoslaviji, posebno iz Hrvaške in Vojvodine. — Njihova nacionalna prenapetost gre celo tako daleč, da v naši narodni državi rabijo dosledno samo svojo blaženo nemščino tako, kakor bi bili še vedno v prejšnji rajski Avstriji. Ako hočejo te trditve delati v Jugoslaviji kupčije, naj za iste najemajo slovenske, oziroma slovenščine večje potnike. V nasprotne slučaju pa je dolžnost vsakega narodnega trgovca v Jugoslaviji, da takemu nemškemu potniku brezobzirno in brez naročil pokaže vrata.

— **Oseba vest.** Gosp. Radovan Matijašič, načelnik ministrstva za socialno politiko, je imenovan za delegata naše države na konferenci za likvidacijo socialnozavarovalnih ustanov v Avstriji.

— **Svoji službi odpovedal se je,** kakor čujemo, okrajni šolski nadzornik g. Vilko Rus v Kranju in to radi sramotne nizkega potnega pavšala — reči in piši: osemsto kron na leto. Tak beraški pavšal ne zadoštuje niti za enodnevno vožnjo in prehrano.

— **Iz državne tiskarne.** Uslužbenci v državni tiskarni so predložili ministrstvu prosvete svoje zahteve po zvišanju dohodkov za 100%. Minister je obljubil, da bo njihovi želji ustregel.

— **Kredit za bolnišnice.** Minister za narodno zdravje Omerović je zahteval od vlade kredit v znesku 3 milijonov dinarjev za bolnišnice v Bosni in Hercegovini.

— **Za našega konzula v Monakovem** je imenovan dr. Velizar Ninčič, brat ministra zunanjih zadev dr. Momčila Ninčiča.

— **Trgovska akademija** v prvi letnik ne sprejme več nobenega učenca, ker ji primanjkuje za prvi letnik prostora.

— **Prvi državni izpiti v zsmesnem semestru 1922/23.** Na ljubljanski univerzi se začnejo s 5. in trajajo incl. do 13. oktobra.

— **Akad. kolegij.** Zadnji rok za vlaganje prošnje za sprejem v akad. kolegij v Ljubljani je 7. oktober ne 11. okt., kot je bilo pomotoma objavljeno.

— **Darilo.** Za podporno društvo jugoslovenskih akademikov v Ljubljani daruje gosp. Rihard Sušnik v Ljubljani mesto cvetk na krsto pokolnemu g. dr. Zupancu 250 dinarjev. — Srčna hvala!

— **Sprejemanje novincev v državno varnostno stražo.** Osrednje poveljstvo državne varnostne straže za Slovenijo sprejme več novincev v poskusno službo varnostne straže. Prosilci se naj zgledajo osebno z običajnimi dokumenti v dopoldanskih urah v Ljubljani, Šubičeva ulica št. 5. II. nadstropje, levo.

— **Od planinskih koč** se bo zatvorila Aleksandrova koč pod Triglavom 25. septembra t. l. Zatvoritev ostalih koč se bo pravočasno objavila.

— **Vode so radi zadnjega deževja** izredno narasle. Zaradi narasle Ljubljanice so morali te dni zatvoriti v Gruberjevem kanalu in ob Krakovskem nasipu do vrha odpreti. — Unee je stopil mestoma čez bregove. Sava in Sora kažeta 0,60 m nad normalom. Polja so ponekod pod vodo.

— **Kraljevi avto na potu.** V sredo popoldne je odpeljal osebni vlak kraljevi zasebni avto, ki je ostal v Mariboru, nazaj v Beograd. Spremljal ga je orožnik.

— **Razveseljevalne tržne razmere.** Kilogram krompirja stane že danes 8 K, glava zelja (ki še ni glavat!) — 10 K. Kakšne oduške cene bodo zahtevali še-le jeseni?

— **Ljubljanski vrtnarji v Mariboru.** Pišejo nam: V torek popoldne se je pripeljal 35 ljubljanskih vrtnarjev v Maribor, da si ogledajo razstavo. Prišli so v oddelek vrtnarske razstave so kar ostremi, videč tako lepo urejen vrtnarski oddelek. Opoludne so imeli z mariborskimi vrtnarji sestanek in kosilo, popoldne pa so si ogledali posamezne vrtnarije. Ljubljanski vrtnarji pridejo v Ljubljani meseca oktobra razstavo poznih jesenskih cvetic, upajoč, da bodo i oni dosegli slični uspehi, kakor ga imajo mariborski vrtnarji.

— **Zmota.** Te dni smo poročali, da je zadelo kap izdelovalca sladolepa Frana Peneta. To je bila pomota. Kap je zadel g. Ivana Pajsarja, ki je na to tudi umrl. Ker pravi pregovor, da žive dolgo tisti, ki jih proglašajo za mrtve, ne nemara tudi g. Peneta dosegel Metuzalemovo starost.

— **Ljubljanska porota.** Pred poroto se je zagovarjal včeraj (Andrej) Galič, skladiščnik lesne trgovine Zagar na Rakeku. Obtožbeni je prodajal na svojo roko les trgovcu Antonu Svetu in sicer več vagonov ter tako trdilo oškodoval za 60.000 kron. Ravnatelj trditve Lešnjak je opazil na kolodvoru v Rakeku vagon naloženega lesa, in ker je vedel, da v zadnjem času ni trdika odposlala nikakega lesa, je sumil, da je les ukraden. Prijel je trgovca Sveta, ki je priznal, da je kupil les od Galiča. Državno pravdnštvo je dvignilo obtožbo tudi proti Svetu. Galič, ki je bil že predkaznovan, je tudi izmaknil in zamenjal popolnoma novo kolo, vredno 8000 K, za neko staro. Galič se je zagovarjal, da je bil večkrat v materialni stiski in si je moral na ta način pomagati. V resnici je pa Galič živel zelo veseljaško. Popoljal je po gostilnah in imel tudi več ljubic, ki so ga izjemale. Obsojen je bil na 15 mesecev težke ječe. — Radi hudodelstva posilstva nad delavko Ivančo S. v Dravljah pa sta se zagovarjala 16- in 18letni France Prosen in Jakob Kušar. Predsednik sodišča dr. Modic je omenil, da zaslužita dečka batine. Obsojena sta bila vsak na eno leto ječe.

— **Detomor v Zgornjih Gamceljnih.** Danes pa se zagovarja pred poroto 27letna Ana Tacar. Obdolženka je imela s svojim gospodarjem, 60letnim Francetom V., intimno razmerje, katerega posledica je bila, da je postala noseča. Svojo nosečnost je znala prikriti in je vsem izjavljala, da je vodenična. 29. julija pa je skrivoma porodila žensko dete in mu takoj pri porodu z vrstico zadržila vrat. Dete je nato zavila v predpasnik in zakopala na domačem vrtu. O zadavi pa so zvedeli orožniki, ki so brezsrčno mater aretirali. Tacarjeva se je dolgo upirala priznanju in se je izgovarjala, da je rodila mrtvo dete in ga vrgla v Savo. Vsi njeni zagovori pa so bili ničevi, ko so orožniki našli truplo deteta na vrtu. Obtoženka se zagovarja, da je umorila dete, ker se je bala očeta in radi sramote, da postane nezakonska mati. Sodna izvedenca dr. Avramovič in dr. Travnar sta izjavila, da je bilo dete živorojeno in sposobno za življenje. Tacarjevo zagovarja dr. Šubic. Sodišču predseduje dr. Kaiser, votanta pa sta nadsvetnik Lovčnik in okrajni sodnik Merala. Razprava se nadaljuje.

— **Pretep v gostilni.** V gostilni Jakoba Cestnika na Vrhu pri Planini so se domači fantje zopet pošteno napili. Med njimi je kmalu začel govoriti alkohol, nakar so si fantje skočili v lase. Leteli so kozarci in steklenice po glavah. Bitko so potem nadaljevali še zunaj. Avgust Požbale je porabil tamkal ležeči kol ter udaril Antona Zmrzlake iz Planine tako močno po glavi, da se je zgrudil in izte sedel pomoči v ljubljanski bolnici.

Najnovejša poročila.

KONFLIKT MED DAVIDOVIČEM IN PRIBIČEVIČEM.

— **Beograd, 15. septembra.** (Izv.) »Politika« javlja, da se prijatelji Ljube Davidoviča in ministra Pribičevića na vse načine trudijo, da izravnavo in izglade konflikt, ki je nastal med njima zaradi zagrebškega kongresa javnih delavcev. V prvi vrsti posreduje med njima minister notranjih del Kosta Tilotijević. Vprašanje je, če se bo dal ta spor poravnati, to tembolj, ker ni znano, kakšno stališče bo zavzel v tem sporu parlamentarni klub, ki se sestane 20. t. m.

— **Zagreb, 15. septembra.** (Izv.) Krajevni odbor demokratske stranke je sprejel to-le resolucijo: Odbor obžaluje udeležbo Ljube Davidoviča na kongresu javnih delavcev dne 10. t. m., katerega glavni namen je bil razbiti demokratsko stranko in pripraviti v državi spremembo politične situacije. Odbor zahteva, naj se takoj skliče strankin zbor, ki naj napravi konec vsem polkovskim razbiti demokratsko stranko. Z ozirom na to resolucijo krajevnega odbora so iz organizacije izstopili dr. Tomljenović, dr. Gavrančič in dr. Stopar.

NAŠI NOVINARJI V VARŠAVI.

— **Beograd, 15. sept.** (Izv.) Iz Varšave je došla vest, da so jugoslovenski novinarji prispeili v ponedeljek v Varšavo. Na kolodvoru jih je sprejel naš poslanik Simić. Popoldne jih je sprejel minister zunanjih del Narutowicz. Zvečer je bil banket, na katerem so nastopili razni govorniki, ki so poudarjali potrebo medsebojnega zblizanja med poljskim in jugoslovenskim narodom.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN DOGODKI NA BLIŽNJEM VZHODU.

— **Praga, 15. sept.** (Izv.) Komplikacije v Orijentu doslej v češkoslovaški javnosti ne vzbujajo posebne pozornosti, zlasti zategadelj ne, ker se mudi ministrski predsednik in minister zunanjih del dr. Beneš še vedno v Ženevi. Prevladuje mnenje, da dogodki na bližnjem vzhodu ne tangirajo direktno male antante, daši je zbog dogodkov na Grškem in v Trakiji zainteresirana v veliki meri kraljevina SHS. Zavezniška pogodba male antante v podrobnostih še ni objavljena, zlasti pa ni znano, kakšne so njene določbe za slučaj, da nastopi casus foederis. V političnih krogih, tako priše glasilo narodne demokracije »Narodni demokrat«, zastopajo mnenje, da je severski mir prav tako neizpremenljiv, kakor vse druge mirovne pogodbe. To pa je mnenje enega lista, ene stranke, ki pa prav gotovo ne predstavlja stališča merodajnih političnih čimteljev.

RUSI SO NAMERAVALI DRŽAVNI PREVRAV V BOLGARIJI?

— **Sofija, 14. septembra.** (Izv.) Policija je dobila v roke korespondenco nekega domačina z ruskim oficirjem Vranglove armade. Iz korespondence je razvidno, da so častniki Vranglove vojske imeli namen že tekom prihodnjih

— **Tatvine.** Iz Blumauerjevega stanovanja na Zaloški cesti je bilo ukradeno par novih čevljev, usnat etuji in palica vse skupaj vredno 1400 kron. — Na glavnem kolodvoru je neznan umovč izmaknil Ani Wisakovci podolgastr ročno torbico, v kateri se je nahajalo 10 dinarjev in zlata zapetna ura v vrednosti 4000 kron. — Iz kurilnice na glavnem kolodvoru je bil ukraden skoraj nov gonilni jermen vrden 3000 kron. — Na velesejmu je bil Rudolf Hammerlingu iz Cervica ukraden svilen dežnik vreden 700 K. — Lovrencu Jerina iz Ciglarjeve ulice je bilo v noči 11. t. m. ukradena zlata ženska in nikelnasta moška ura, obe vredni 4000 K. — Kolo znamke »Waffenrade«, vredno 3000 kron je bilo 11. t. m. odpeljano Franu Parkelju na Kongresnem trgu. Uzmovč se je odpeljal brez slovesa.

— **Zastupila se je z octovo kislino** zbog bede in pomanjkanja žena podpredsednika finančne kontrole v Tržiču Ana Kostanjevec. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico, kjer so ji izprali želodec. Upati je, da bo kmalu okrevala.

— **Škoda na polju radi zadnjega deževja.** Zadnji tridnevni dež je škodoval repi, zelju, krompirju (ker je pričel gniti) in — grozdju, ki je pričelo tudi že gniti po vinogradih, poleg tega je pričelo grozdje tudi pokati. Ti in ostali sadeži bi potrebovali sedaj tri do štiri tedne gorkega in suhega vremena.

— **Deca raznih narodnosti v naših šolah.** Ljubljanske ljudske, meščanske in srednje šole z obema učiteljskima vred posejajo otroci poleg Slovencev še teh-le narodnosti: Nemci, Rusi, Italijani, Francozi in — Japonci. Tako ima n. pr. tukajšnja manjšinska ljudska šola: 9 Rusov, 2 Japonca in 1 Francoza, poleg teh seveda tudi 59 nemških otrok.

Polzvedbe.

— **Izabila se je srebrna broža z rdečimi kamni** dne 12. t. m. Najditelj naj jo odda proti primerni nagradi v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

— **Zgubila je revna sležkinja** od Rimске ceste do mlekarne v Svezdi danes jutraj 80 K. Pošteni najditelj naj jih odda v upravnistvo »Slov. Nar.«.

dni započeti akcijo, katere cilj je bil strmoglaviti sedanjo bolgarsko vlado. Z ruskimi zorniki so bili baje v zvezi voditelji nekaterih opozicijskih strank. Vlada je dala aretirati več ruskih oficirjev, ki jih po končani preiskavi izžene iz Bolgarije.

STAVKA V BRATISLAVI.

— **Bratislava, 14. septembra.** (Izv.) Včeraj je izbruhnil v Bratislavi štrajk vseh industrijskih delavcev. Povod stavke so mezdni spori.

ORIJENTSKO VPRAŠANJE POVERJENO ZVEZI NARODOV.

— **London, 14. sept.** (Izv.) »Times« poročajo, da prevladuje v angleških diplomatskih krogih mnenje, da bi bilo najbolje, ako bi se izročila ureditev orijentnega vprašanja Zvezi narodov.

MADŽARSKO SPREJMEJO V ZVEZO NARODOV.

— **Ženeva, 14. sept.** (Izv.) Pododsek šeste politične komisije, ki je imel proučiti vprašanje o sprejetju Madžarske v Društvo narodov, je svoja dela končal. Odsekova seja je bila tajna. Vsebinske odsekovega poročila ni znano, vendar pa se zatrijuje, da je pododsek nasvetoval, naj se Madžarska pod gotovimi pogoji sprejme v Zvezo narodov.

TIPOGRAFSKA STAVKA V AVSTRIJI.

— **Dunaj, 15. septembra.** (Izv.) Tiskarska stavka na Dunaju je končana. Danes so izšli že vsi listi. V Gradcu traja stavka dalje in je danes izšel samo »Arbeiterwille«. Nadejati se je, da pride tudi v Gradcu tekom današnjega dne do sporazuma med lastniki tiskarn in tipografi.

»DEUTSCHES VOLKSBLATT« PRENEHA.

— **Dunaj, 15. septembra.** (Izv.) »Reichskorrespondenz« poroča, da preneha kot dnevnik izhajati »Deutsches Volksblatt«, eden izmed onih listov, ki je od leta 1908. pa do l. 1914. neprestano ščeval na vojno proti Srbiji. »Deutsches Volksblatt« preneha izhajati radi finančnih težkoč.

JUGOSLAVIJA NA STRANI GRŠKE?

— **London, 14. septembra.** (Izv.) Iz Aten poročajo iz baje zanesljivega vira, da sta jugoslovenska in romunska vlada poslali Grški noto, v kateri zatrjujejo, da bosta stali na njeni strani, ako pride do kakšnega konflikta na Balkanu. Jugoslavija je baje že mobilizirala in koncentrirala čete v okolici Skoplja. (To je gotovo samo pobožna želja grških krogov. Jugoslavija nima prav nobenega vzroka, da bi šla v boj za Grško, ki je bila l. 1914. tako »zvesta« zaveznica Srbije! Uredništvo.)

V MEZOPOTAMIJI.

Angleške čete so se umaknile pred pritiskom muslimanov na linijo Kitri-Karkut-Azbid. Položaj angleških čet je kritičen.

— **Dežnik, ki je bil vzet v trgovini** g. Berganta, naj se v najkrajšem času vrne, ker je oseba dobro znana, drugače se jo naznani policiji.

— **Lastnik se naj oglasi!** Pri Alojziju Silincu krojaškemu pomočniku, ki je bil radi tatvine aretiran, se je našel dežnik plašč iz gume. Lastnik se naj oglasi na policiji pri g. Jelencu.

Turistika in šport.

— **Prvenstvena tekma Ilirja i Hermes.** Namesto odpovedane medmestne tekme Ljubljana-Zagreb se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 16. uri na prostoru Ilirije prvenstvena tekma med Ilirijo in Hermesom, s čemer se odpravi prvenstvena sezona prvega razreda za dobo 1922/23. Tekom oktobra ji sledita še tekmi Ilirija-Primorje in Primorje-Hermes. — V odmoru napravlja Jadran in Ilirija poskus izboljšati slovenski rekord za švedsko štafeto (100+200+300+400). — Predtekmo s pričetkom ob pol 15. uri igra Ilirija II in Jadran rez.

Borzna poročila.

— **Curli, 15. septembra.** Današnja predborza: Zagreb 1.95, Berlin 0.345, Budimpešta 0.21, Praga 17.75, Dunaj 0.0075, Milan 22.55, London 23.65, Paris 40.50, Newyork 5.335.

— **Curli, 14. septembra.** Zagreb 1.95, Dunaj 0.0075, Budimpešta 0.19, Berlin 0.345, Praga 17.85, Milan 22.45, Paris 40.35, London 23.655, Newyork 5.335.

— **Trst, 14. septembra.** 8.60, Berlin 1.45, Praga 80.—, London 106.—, Curli 464.—, Paris 180.60, Newyork 24.—.

— **Praga, 14. septembra.** Beograd 46.—, Berlin 1.95, Milan 126.50, London 133.75, Curli 565.—, Paris 228.—, Newyork 30.40.

— **Berlin, 14. septembra.** Beograd 2300.—, Milan 6450.—, Praga 5200.—, London 6850.—, Curli 28.885.—, Paris 11650.—, Newyork 1535.—.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLESEK
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar

Pisalni stroj

se cenijo pisalnice. Kje, se polže pri
P. Zajec, optik, Stari trg 9. 7618

Dva parna kotla

na 18 atmosfer, sposobna za večji
obrat, prodam skupno ali pa posamezno.
Dopolni pod "V. V. 7641" na upravo SI.
Naroda. 7641

Sprejme se

popolno oskrbo dijakinj nižjih razredov.
Naslov pove uprava Sloven-
skega Naroda. 7642

Par konj

črni (Simajnov), brek in landauer se
prodajo. Naslov pove uprava SI.
Naroda. 7639

Išče se

za volila ali dva manjši neosebni-
stveni sobi v središču mesta. Ponudbe
pod "1000 K 7648" na upravo Sloven-
skega Naroda. 7648

**Usnjen kovčeg,
zlata ura**

čeno prodam. Naslov pove uprava
SI. Naroda. 7648

Gospodična

od 18 let, isče meblirano sobo av.
in hrano. Ako mogoče s uporabo klavirja.
Ponudbe pod "Soba" Ljubljana 1, re-
stane. 7652

Prodasta se

na voljo pasma, zelo do-
brava, stara po 6 mesecev; cena
100 oziroma 1200 kron. Istotam se pro-
dajo francoski srebrci. Zelena jama
104 (pri Kolinski tovarni). 7653

Kontoristinja

več vseh pisarniških del, isče primar-
nega mesta, najraje pri kakšni lesni
podjetni. Ponudbe pod "Kontoristinja
7654" na upravo Slov. Naroda.

V NAJEM IŠČEM

vinsko klet
kjer naj bi se nahajala v bližini kake
železniške postaje. Vinsko posodo imam
sam. Pismene ponudbe na naslov:
"Rano Kobal", Rimska cesta št. 11,
Ljubljana. 7617

Kontoristka

zavestno poslovanje, službovanje želi službe.
Če tudi za blaginjsko ali kaj pri-
marnega. Nastop službe lahko takoj.
Ponudbe pod "Dobra moč" pošto le-
ta 7655 ob Savi. 7646

**Večja tvrdka v Ljubljani sprejme
dva praktikanta**
R. sta izvršila vsaj dvosredno državno
govorno kolo. Nastop lahko takoj. Po-
nudbe pod "2 praktikanta 7651" na upr.
SI. Naroda. 7651

**Prvovrsten pšenični zdrob, valjan ješpreniček
prodaja NAKUPOVALNA ZADRUGA, Danajska c. 33.**
Istotam se kupuje po najvišji dnevni ceni
ajda, prosa in krompir.

Posestvo

v lepem kraju državnega zdravilišča, obstoječe iz 20 orlov mlij,
travnikov in gozda, z dvema hišama, z dvema gospodarskima po-
slopostoma, se z živino in gospodarskim orodjem ter z vsem leto-
njim pridelkom radi gotovih razmer cen prodaja. Natančnejše se
izve: poštini predal 51, Celje.

Kupimo

**vseh vrst prazne steklenice
od konjaka.**
"ALKO" veletrgovina Zganja
družba z o. z. Ljubljana, Kotljar.

**Šolske knjige
in potrebščine za vse šole
priporočila
Narodna Knjigarna**

Klavir Bösendorfer

popolnoma ohranjen, na prodaj. Šp. d.
Sila, dr. bar. VII. 82. 7631

Damski kostim

modre barve se prodajo. Beethovnova ul.
9, prilije desno. 7630

2 dijakinji

se sprejmeta na stanovanje in hrano v
sredini mesta. Naslov pove uprava SI.
Naroda. 7636

Išče se natakarica

ki bi bila voljna sprejeti bufet na ra-
čun v večjem kraju južne Dalmacije.
Stanovanje in hrana v hiši. Pogoji po
dogovoru. Nastop takoj. Ponudbe na
upr. Slov. Nar. pod "Natakarica 7647".

Decimalna tehtnica

za 1000 kg in navadna za 10 kg se
cenijo prodajo. Istotam se prodajo po-
samezni akumuliratorji. Polze vsak
dan do 9. dopoldna pri Bogataj, Sv.
Petra cesta 30, na dvorišču. 7623

Motorno kolo

"Douglas" v dobrem stanju, s novo
pnevmatik, se prodaja Vihnika 88 pri
Ljubljani. 7615

VSTOPIM

z vlogo 100.000 kron in osebnim so-
delovanjem v poljubno podjetje. Specijal-
no znanje v lesni stroki, varnostnost
v tehničnih in pisarniških poslih. Pri
lesnem podjetju prevzamem proti leti
vlogi (kot kaveji) eventualno tudi spol-
niško. Ponudbe pod "Marljivo delo
7650" na upravo Slov. Naroda. 7650

Sprejme se

pisarniški sluga — Ljubljancem.
Mesto je stalno. Javiti se pri An-
zav. Drago Beseljak, Ljubljana,
Sodna ul. 5. 7619

Potnik

ki potuje po vsej Jugoslaviji, isče pro-
vizijski predmetov modne, plešne
stroke, dalje klobukov ali stroke drob-
nega blaga. Ponudbe na upravo Slov.
Naroda pod "Jugoslavija 7652".

Kontorist

(kontoristinja)

izvešan v knjigovodstvu in ko-
respondenci, se išče. Eventualno
se sprejme izvešan

poslovedja.

Samo pismene ponudbe s na-
vedbo plače in nastopa službe
na A. Zampret, Ljubljana, Kre-
kov trg 10. 7620

Učitelj

isče meblirano sobo. Ponudbe pod
"Učitelj 7581" na upr. Slov. Naroda.

Dijakinja

mlajša dijak ali gospodična, se
sprejme v dobro oskrbo. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7632

Vzajem v najem

gostilne ali kulin. koncesije. Po-
nudbe pod "320/7628" na upravo
SI. Naroda. 7628

Učiteljica

sprejme privatni pouk oziroma inštruk-
cije. Pismene ponudbe pod "Učiteljica
7626" na upravo Slov. Naroda.

Gospodarsko poslopie

prilagojeno za vsako podjetje, skladišče,
dvorišče in malo stanovanje se
odda v najem. Naslov pove uprava
SI. Naroda. 7640

Upokojen poduradnik

brez otrok, vešč slov., nem. ter italijan.
jezika, sprejme primerano službo ali vira-
tarja, singe ali kaj podobnega proti
zmeri odškodnini. Ponudbe pod "Pod-
uradnik" Ljubljana 1, restane. 7635

Dr. Schweiger

zobozdravnik
Ljubljana, Prešernova ulica 52
ne ordinira do 25. sept.

Lepo sobo

v središču mesta z dobre domače hrano
isče miren, inteligenten par, eventualno
tudi brez hrane. Ponudbe pod "Poro-
čena 7627" na upravo Slovenskega Na-
roda. 7627

Vrata in okna.

Prodaja se 36 komadov novih oken in
vrat za nove stavbe. Oken so dve-
in trodelna; 140/165 cm. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7621

Posestvo.

Kmetijsko posestvo isčem v najem z vsem
gospodarskim orodjem vred. Vzajem
"Kmetijsko posestvo 7651" na upr.
SI. Nar. pod "Kmetijsko posestvo 7651".

"Wanderer"**auto**

8-15 HP, tovarniška nov, tri-
sedelna, zadnji model, opravi-
ljen z "Benzovo" električno
napravo, prodaja tvrdka
Karel Černomir & Co.,
Danajska cesta 12, Ljubljana.

Korant

osebni štiri. Tovarna Karlovac
Najboljša stroba, najbolj točna, naj-
cenejša. Pojavila daje F. Maševan,
Zbiranje, Gorenjsko. 6974

**Trgovska
hiša**

H. nadstr. v Sp. Šiški z ve-
likim dvoriščem, skladiščem
in vrtno se prodajo. Le-
kali, gostilniški prostori in sta-
novanje takoj na razpolago.
Hiša moderne zidave in v do-
brem stanju. Ponudbe sprejema
do 17. septembra
Alojz Planinšek,
Ljubljana, Karlovačka c. 12.

Hlapce

za težko delo isče mestna pristava.
Cesta na Kodačovo 8. Stanovanje in
hrana v hiši. 7588

Sobo

isče mlad soliden gospod v središču me-
sta s hrano ali brez nje. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7637

Gosli podučuje

žen opernega orkestra. Ponudbe pod
"Glasba 7578" na upr. Slov. Naroda.

Dražba.

V soboto, dan 16. t. m. ob 9. dopoldna
se bodo prodajale hrastove in masenceve
kadi različne velikosti. Ljubljana,
Mirje 2, Eklauz. 7589

Majevanja izbira

različnih pletenja, majic, negavice
in rokavice pri tvrdki

A. & E. Škaberne Ljubljana
Mesni trg 10

Natječaj

Prostovoljno delo L. d. i. Bjeftaj
IZAJ UPRAVNIKA za nastopom odmah
ili po dogovoru. Oferte za naznaki
referenca, plate 1 sa svjedodžbama o
desetletnem zaposlenju neka se pošlje
do 30. septembra 1922. 7588

Industrijsko področje v Hrvatskoj kraji
za što skoriji nastup nekoliko

Činovnika

potpuno vještih knjigovodstvu i dopi-
sivanju u hrvatskom i njemačkom je-
ziku. Ponude na Filip Frölich, Karlovac.
7419

**Traži se
liječnik (liekar)**

doktor cjelokupne medicine za sumu
jednog velikog poduzeća u Kraljevini
Srba, Hrvata i Slovenaca. Dotični re-
sistent mora biti državljanin Kraljevine
SHS, imati dozvolu za izvršavanje liječ-
ničke prakse u nekoj Kraljevini, imati
nekoliko godina liječničke prakse te
biti vješt hrvatsko-hrvatskom jeziku. Po-
nude sa naznakom plaće (uz besplatno
stan, ogrijev i rasvjetu) te rok, kada
bi mogao dužnost nastupiti neka, se
uprave na upravo Slov. Naroda pod
"Sumski liječnik 7465". 7466

**Vizitke, koverte in pisemski
papir s firmo kakor vsako-
:: uradne druge tiskovine ::
izviranje točno
„Narodna tiskarna“.
Narečena sprejema tudi „Narodna knjigarna“.**

Informacije daje Hrv. - slav. gospodarsko društvo k. s. z. u Zagrebu.

Gostioničari!

Prvoklasna hrvatsko-slavonska vina svih
vrsti mogu se u svim količinama jeftino
nabaviti na

Hrvatsko-slavonskom vinskem sajmu

u Zagrebu od 17. - 23. IX. 1922.

DVE SOBI 7601
meblirani šteta dva trgovska uradnika
najraje v s prostimi vhodni in vso oskrbo.
Ponudbe pod "Soba" Poštini predal 11.

Na prodaj

2 orala bukovega lesa na rastu na Se-
meniču, pol ure od postaje Semič. —
Matija SEPAHER, Semič. 7579

Zasebni pouk

nemščina, slovenščina in drugih šolskih
predmetov prevzame učiteljica. Dopolni
pod "Zasebni pouk 7542" na upravo
SI. Naroda. 7542

Trgovski pomočniki

Cehoslovaki, žele mesta v trgovini
ali tovarni kot skladiščniki. Ponudbe na
upravo Sloven. Naroda pod "Takojsen
nastop 7584".

Išče se gospodinja

ki zna dobro kuhati, k mlademu tr-
govcu na deželo. Plača dobra. Dopolni
pod "Gospodinja 7610" na upravo SI.
Naroda. 7610

Žagovodja

za žago z vodno turbino, polnojavni-
nikom in krožno žago, zanesljiv in tre-
zen, se išče. Stanovanje in kurivo prosto,
vrt in pol orala polja na razpolago. —
Ponudbe z zahtevno plačo in prepisi
sopričeval na Grašičinsko oskrbniško
Boštanj, pošta Radna. 7597

Vestne**raznašalke lista
sprejme „Slovenski Narod“****Crkvenica****Hotel Therapia**
Casino (Cercle) Prive
Sa svim atrakcijama francuske Riviere
otvoreno dnevno

Potanje uprte daje Uprava Cercle des Etrangers,
Crkvenica 6030

Delniška glavica:
R 20.000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zakladi:
R 6.500.000—

Podružnice:

Novo mesto, Radek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočnejše in najulantnejše.

TELEFONI št. 146. 458.

Brzojavke: ESKOMPTNA.